

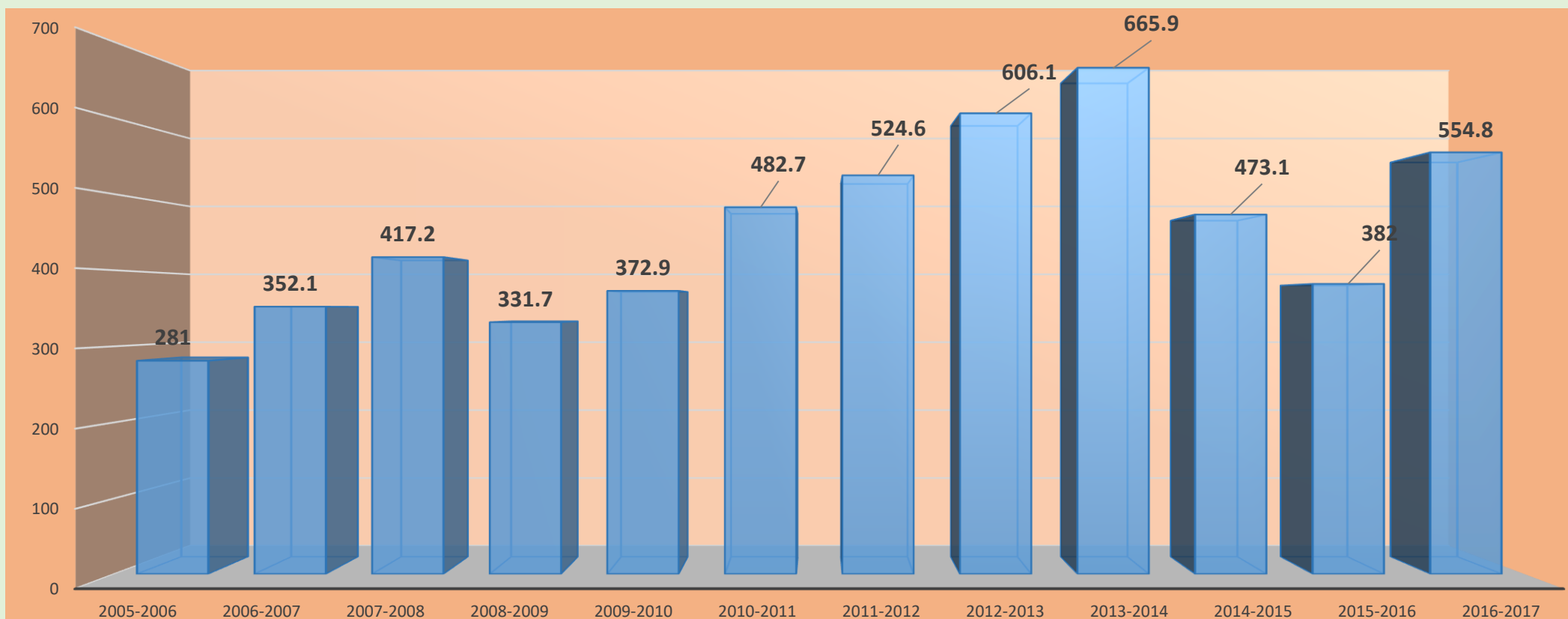
Pieno sektoriaus, aplinkosaugos ir kiti klausimai

Eimantas Pranauskas, Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija

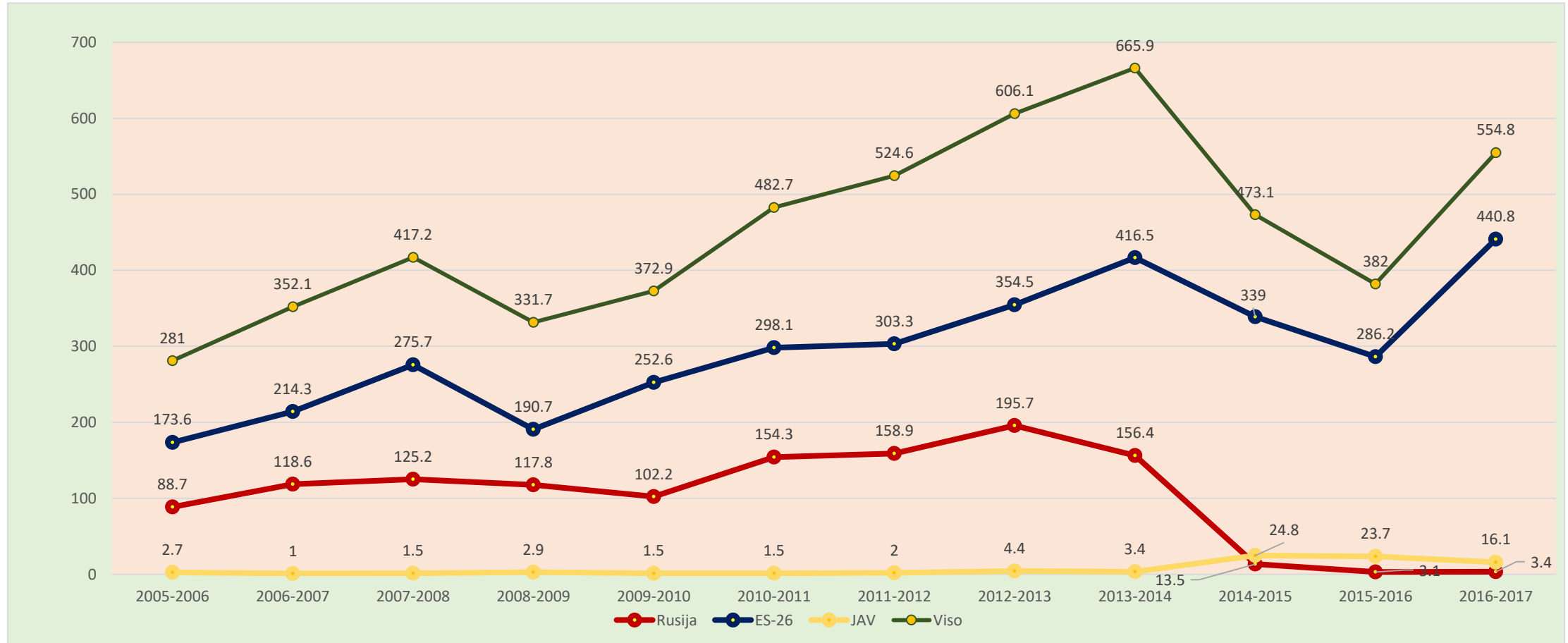
Pieno produktų eksportas vis dar atsilieka nuo 2013-2014 lygio

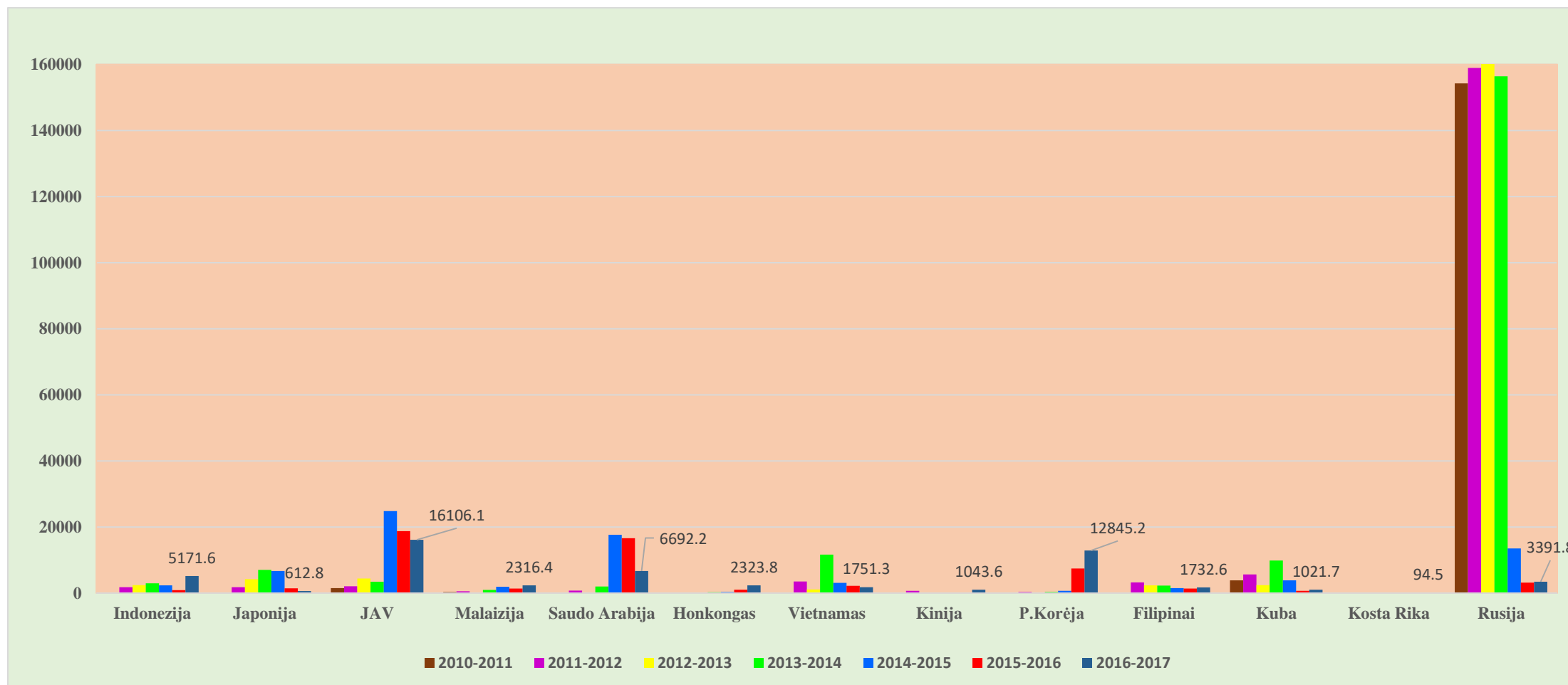
Pieno produktų eksporto apimtys embargo (rugpjūtis-liepa) metais, mln. eur

Pagrindinės eksporto kryptys

Naujų rinkų palyginimas su Rusijos, tūkst. eur

Ilgalaikės pieno sektoriaus perspektyvos

- Pieno gėrimai:

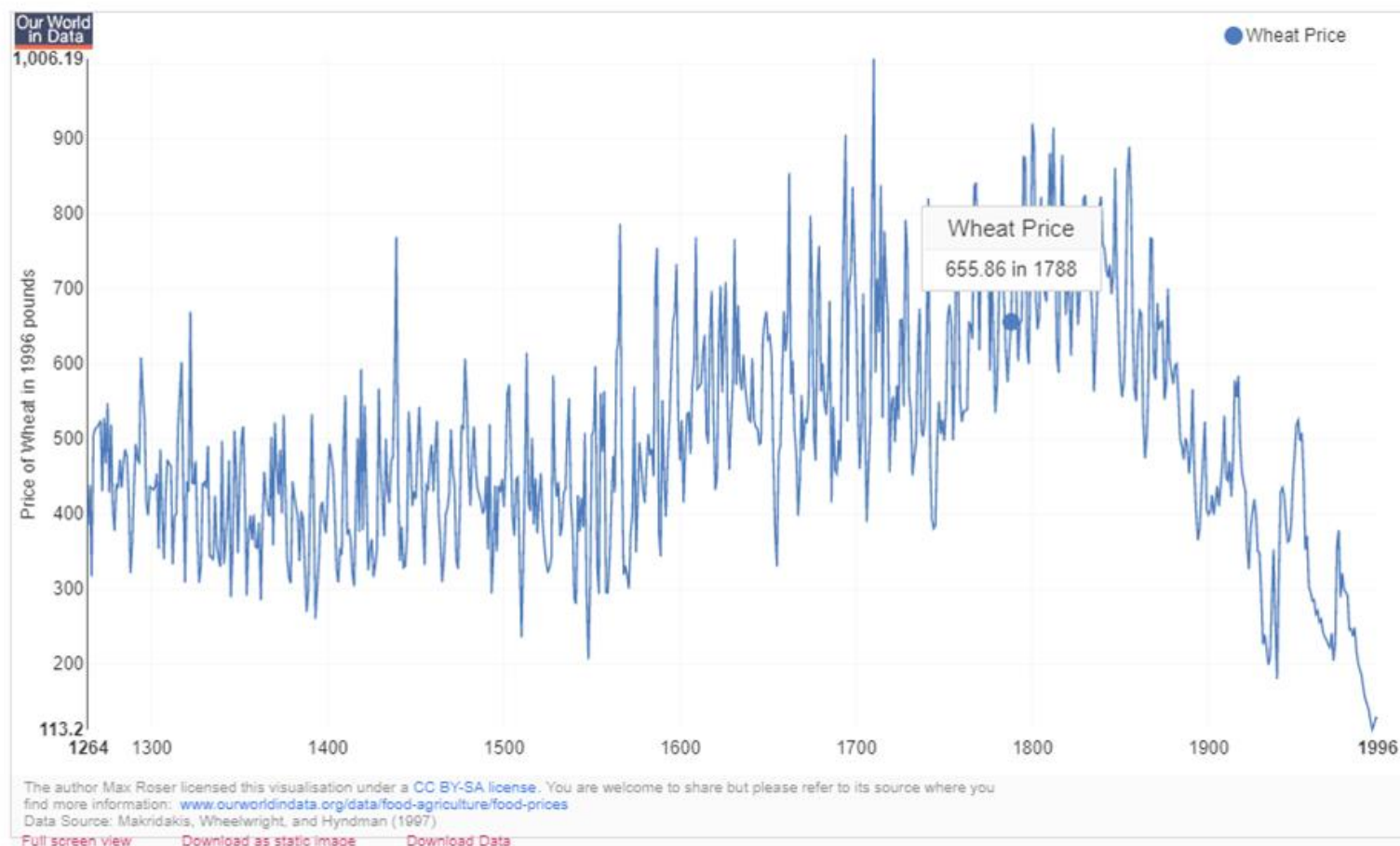
• Sojos	Ryžių	Bulvių	Aguonų 😊
• Migdolų	Avižų	Linų	
• Kokoso	Septynių grūdų	Kanapių	

- Dirbtinė jautiena:

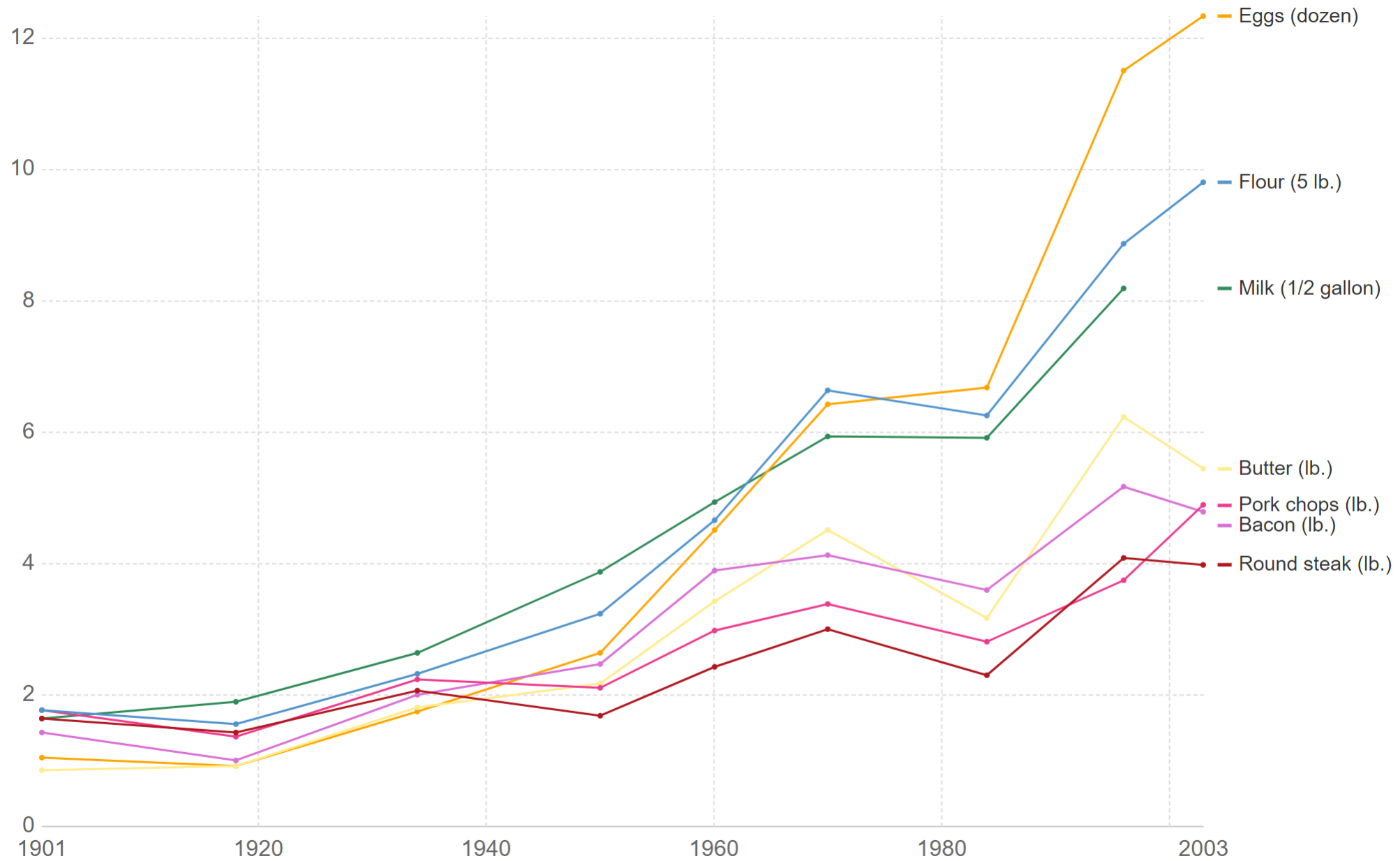
- 2013 m. mėšainis su laboratorijoje išauginta jautiena kainavo 325 tūkst. USD
- 2017 m. jo savikaina – 11,36 USD

Wheat prices in constant 1996 pounds, 1264-1996¹

How much food can you buy for working one hour in the manufacturing sector?

Source: U.S. Bureau of Labor Statistics (2015)

Paryžiaus susitarimas.

2 Straipsnis (1). Šiuo Susitarimu, norint geriau įgyvendinti Konvenciją ir jos tikslą, siekiama sustiprinti pasaulinį atsaką į klimato kaitos grėsmes atsižvelgiant į darnų vystymąsi ir pastangas išnaikinti skurdą, imamas, be kita ko, šių veiksmų:

- a) užtikrinti, kad vidutinės pasaulio temperatūros didėjimas būtų gerokai mažesnis nei 2°C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, dedant pastangas, kad temperatūros didėjimas neviršytų 1,5°C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, suvokiant, kad tai gerokai sumažintų klimato kaitos pavojų ir poveikį;
- b) didinti gebėjimą prisitaikyti prie neigiamo klimato kaitos poveikio ir skatinti atsparumą klimatui ir mažu išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu pasižyminčią plėtrą **tokiu būdu, kad nekiltų grėsmė maisto gamybai**;
- c) **užtikrinti, kad skiriamas finansavimas atitiktų išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažėjimo trajektoriją ir klimatui atsparią plėtrą.**
- **LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIUI PARYŽIAUS SUSITARIMAS KAINUOS – 1,89 MLRD.EUR**

ES Aplinkosaugos standartų kaina (H. Karl Rūro universitetas, S. Noleppa, HFFA research)

- ES aplinkosaugos standartų kaina, vidutinė

315 eur/ha

- Prekiniams ūkiams

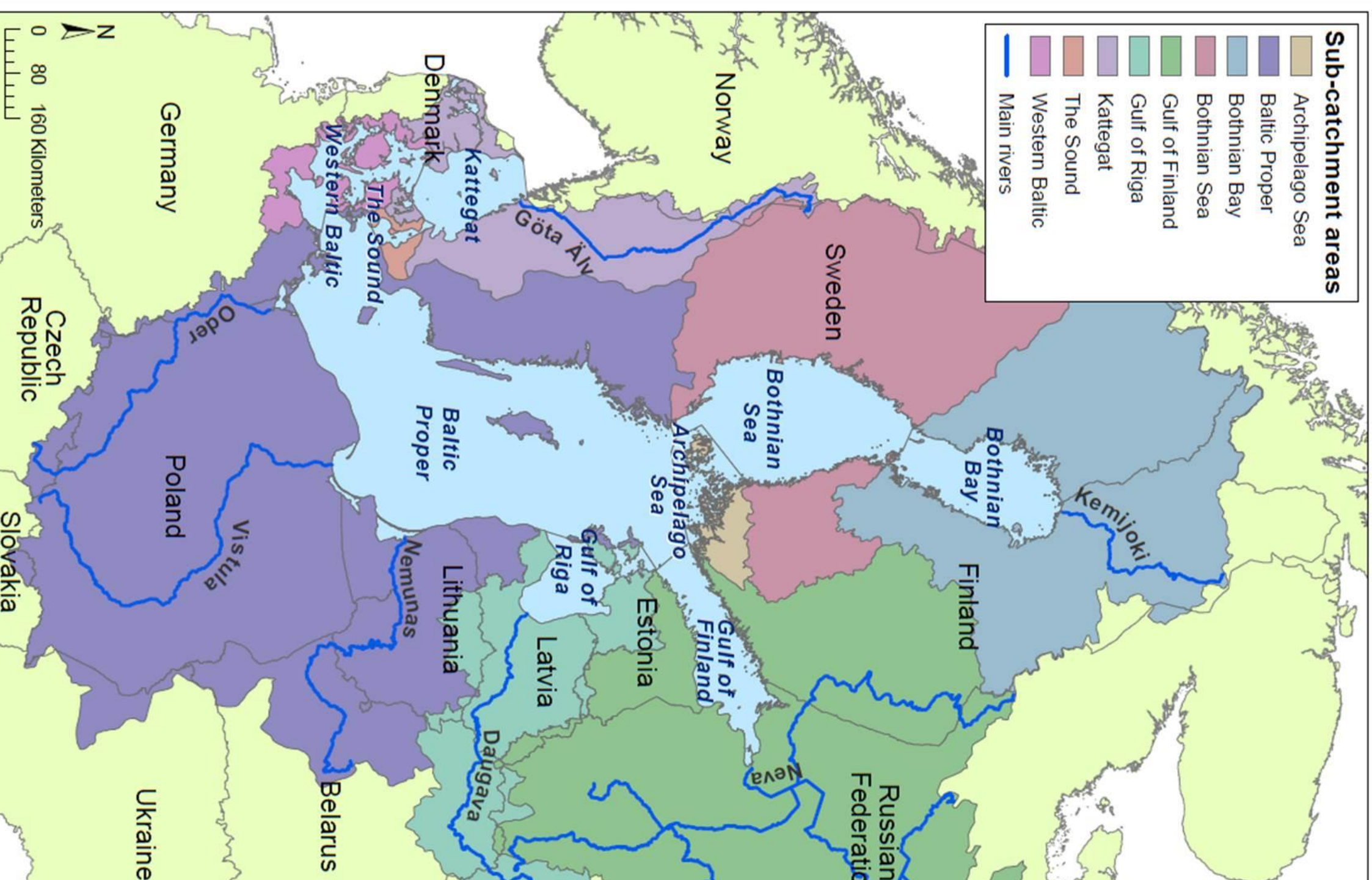
•356 eur/ha

- Vidutinis tiesioginės išmokos dydis Lietuvoje 2017 m

•161 eur/ha

- Prekiniams ūkiams

•112 eur/ha

Tiesioginių išmokų sulyginimas

- **Kartu BŽŪP turi padėti įgyvendinti „[ES] narių – didelių ar mažų, Rytų ar Vakarų, Šiaurės ar Pietų – lygybės“ principą**, kurį savo 2017 m. pranešime apie Sąjungos padėtį priminė Komisijos Pirmininkas J.-C. Junckeris. Šiuo atžvilgiu valstybėse narėse turėtų būti sumažinti pagal BŽŪP teikiamos paramos skirtumai. Nors ir tenka pripažinti, kad visoje ES labai skiriasi santykinės darbo ir žemės sąnaudos, taip pat žemės ūkio potencialas, **visiems ES ūkininkams kyla panašių sunkumų. (Komisijos komunikatas)**
- Tolesne pažanga **harmonizuojant palyginamąjį tiesioginių išmokų lygį** tarp valstybių narių, **atsižvelgiant į sąlygų skirtumus**, turėtų būti siekiama prisidėti prie gyvybingų kaimo vietovių visoje ES. **(COPA COGECA pozicija dėl BŽŪP po 2020 m.)**

Tiesioginių išmokų dydis pagal Stojimo aktą

- TARYBOS SPRENDIMAS 2004 m. gegužės 22 d. pritaikantis Aktą dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų ir Sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų pagal bendrą žemės ūkio politikos reformą

*Naujosiose valstybėse narėse tiesioginės išmokos pradėdamos taikyti pagal toliau nurodytą didėjimo, išreikšto procentine dalimi **nuo tokių išmokų***

dydžio tokios sudėties Bendrijoje, kokia ji yra 2004 m. balandžio 30 d.,
*planą: — 25 % 2004 m., — 30 % 2005 m., — 35 % 2006 m., — 40 % 2007 m.,
— 50 % 2008 m., — 60 % 2009 m., — 70 % 2010 m., — 80 % 2011 m., — 90
% 2012 m., — 100 % – nuo 2013 m.*

Kompleksinės paramos reikalavimai

- **Stojimo aktas: Reglamento 1782/2003 143 (b) (6)**
- Nuo 2005 m. sausio 1 d. naujosios valstybės narėms 3, 4, 6, 7 ir 9 straipsnių taikymas nebus privalomas tiek, kiek šios nuostatos yra susijusios su teisės aktų nustatytais valdymo reikalavimais
- **(Tebegaliuoja!)**
- **Pakeistas Reglamento 1782/2003 143 (b) (6) straipsnis**
- Nuo 2005 m. sausio 1 d. **iki 2008 m. gruodžio 31 d.** naujosios valstybės narės neprivalo taikyti 3, 4, 6, 7 ir 9 straipsnių tiek, kiek tos nuostatos yra susijusios su teisės aktuose nustatytais valdymo reikalavimais. **Nuo 2009 m. sausio 1 d. ūkininkas, gaunantis išmokas pagal vienkartinės išmokos už plotus schemą tose valstybėse narėse, laikosi teisės aktais nustatytų valdymo reikalavimų, nurodytų III priede, pagal tokį tvarkaraštį:**
  - a) III priedo A punkte nurodyti reikalavimai taikomi nuo 2009 m. sausio 1 d.;
  - b) III priedo B punkte nurodyti reikalavimai taikomi nuo 2011 m. sausio 1 d.;
  - c) III priedo C punkte nurodyti reikalavimai taikomi nuo 2011 m. sausio 1 d.“
- **(Panaikintas)**

Diskriminuojanti, nauja „žalinimo“ išmoka už tą pačią, klimatui ir aplinkai naudingą praktiką

•ES

•80 eur/ha

•Lietuva

•56 eur/ha

Išmokų mažinimas prekiniam ūkiams

- – privalomai apriboti tiesioginių išmokų dydį, atsižvelgiant į darbo jėgą, kad nebūtų neigiamo poveikio darbo vietoms, *[ankstesnė formuluotė: Didžiausia tiesioginių išmokų suma, skiriama vienam paramos gavėjui galėtų būti nuo 60 000 EUR – 100 000 eurų.]*
- – taip pat būtų galima nustatyti laipsniškai mažinamas išmokas ir taip sumažinti paramą didesniems ūkiams,
- – skirti daugiau dėmesio perskirstymo išmokoms, kad būtų galima tikslingai teikti paramą, pvz., mažiems ir vidutinio dydžio ūkiams,
- – užtikrinti, kad parama būtų skiriama tikriems ūkininkams, visų pirma tiems, kurie aktyviai ūkininkauja ir iš to užsidirba pragyvenimui.